

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/40/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100204
Dátum vydania rozhodnutia: 3. októbra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100204.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej, na neverejnom zasadnutí konanom 3. októbra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného O. S., pre zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného O. S. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 24. septembra 2018, sp. zn. BB - 4 T 29/2018, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 24. septembra 2018, sp. zn. BB - 4 T 29/2018, z r u š u j e sa v celom rozsahu aII. podľa § 72 ods. 1 písm. c/, § 79 ods. 2 Tr. por. sa u obžalovaného O. S., nar. XX. P. XXXX v H., t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, menia dôvody väzby, do ktorej bol vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava z 20. decembra 2016, sp. zn. 0 Tp 127/2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 23. decembra 2016, sp. zn. 3 Tpo 105/2016, z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por., tak, že obvinený sa ponecháva vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por.III. Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. väzba obžalovaného O. S. dohľadom probačného a mediačného úradníka sa n e n a h r á d z a.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, rozhodol tak, že podľa § 72 ods. 1 písm. b/ Tr. por., § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného O. S. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol (výrok I.) a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným neuložil (výrok II.). Proti tomuto uzneseniu vo vzťahu k obom výrokom podal obvinený včas do zápisnice na neverejnom zasadnutí dňa 24. septembra 2018 sťažnosť, ktorú do rozhodnutia sťažnostného súdu písomne neodôvodnil. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) sa vzdal svojho práva podať sťažnosť a k podanej sťažnosti obvineného sa nevyjadril. Najvyšší súd ako súd nadriadený [§ 72 ods. 2 (veta štvrtá) Tr. por.] po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu je prípustná [§ 83 ods. 1 (veta prvá) Tr. por.], bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§ 187 ods. 1 Tr. por.). Na podklade podanej sťažnosti najvyšší súd v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal

správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť obvineného je dôvodná len čiastočne, a to vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava podal 13. októbra 2017 na Okresný súd Trnava obžalobu, sp. zn. Kv/87/17, na obvineného O. S. pre zločin pozbavenia osobnej slobody ako účastníka formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. k § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. b/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že z pomsty voči svojej bývalej manželke Mgr. V. S. za to, že proti nemu vypovedala ako svedok v iných trestných veciach, vedených na Národnej jednotke finančnej polície NAKA PPZ pod ČVS: PPZ-973/NKA-FP-BA-2013 a pod ČVS: PPZ-891ÚNKA-FP-ZA-2014 a za to, že spravovala majetok (spoločnosti S. a nehnuteľnosť v okrese C., na ktoré si obvinený robil majetkový nárok) v rozpore s jeho predstavami, si dňa 09.12.2016 v katastrálnom území H. zadovážil prostredníctvom osoby Z. K. osobné motorové vozidlo značky Škoda FABIA Combi, žltej farby, EČV: H. Q. a prostredníctvom A. S. zabezpečil prevoz uvedeného vozidla do obce S. F., do areálu, ktorého majiteľom je jeho syn - P. S., následne na predmetnom vozidle zabezpečil výmenu pôvodných tabuliek s EČV: H. Q. za odcudzené tabuľky s EČV: H. Q. a toto vozidlo dňa 13.12.2016 poskytol doposiaľ nestotožneným páchatelom, ktorí dňa 13.12.2016 v čase asi o 07.40 hod. v C. na ulici R. W., po tom ako poškodená Mgr. V. S., nar. XX.XX.XXXX bytom C., L. R. XXXX/XX odovzdala svoje maloleté dieťa V. S. do Materskej škôlky, D. XX, C., ju pri odchode zo škôlky za použitia násilia a proti jej vôli vtiahli do tam stojaceho osobného motorového vozidla značky Škoda SUPERB, striebornej svetlej metalízovej farby, EČV: C. Q., s ktorým následne odišli z miesta činu aj s poškodenou, ďalšia doposiaľ nestotožnená osoba, ako vodič predmetného vozidla značky Škoda FABIA Combi poskytoval bezprostredne po začatí páchania skutku v meste C. doprovod páchatelom vezúcim poškodenú v predmetnom vozidle značky Škoda SUPERB, pričom následne na doposiaľ neustálenom mieste páchatelia poškodenú Mgr. V. S. premiestnili z predmetného vozidla značky Škoda SUPERB do predmetného vozidla značky Škoda FABIA Combi, žltej farby, s použitými odcudzenými tabuľkami EČV: H. Q., ktorého prejazd pri jeho riadení s neznámym páchatelom bol zaznamenaný na kamerovom systéme obce W. H. a poškodenú previezli na neznáme miesto, čím takýmto konaním obvinený úmyselne poskytol páchatelom pomoc na spáchanie uvedeného skutku. Obvinený O. S. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava z 20. decembra 2016, sp. zn. 0 Tp 127/2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 23. decembra 2016, sp. zn. 3 Tpo 105/2016, z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba mu začala plynúť 17. decembra 2016 o 01.08 hod. a nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesením Okresného súdu Trnava z 8. februára 2017, sp. zn. 0 Tp 13/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 15. februára 2017, sp. zn. 6 Tpo 14/2017, bola zamietnutá žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu a jeho písomný sľub súd neprijal a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Uznesením Okresného súdu Trnava z 31. marca 2017, sp. zn. 0 Tp 36/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 25. apríla 2017, sp. zn. 5 Tpo 30/2017, bola zamietnutá žiadosť obvineného o prepustenie z väzby a súd väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava z 21. júna 2017, sp. zn. 0 Tp 64/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2017, sp. zn. 6 Tpo 55/2017, bola u obvineného predĺžená lehota väzby do 17. novembra 2017, pričom táto nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesením Okresného súdu Trnava z 23. októbra 2017, sp. zn. 6 T 38/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 31. októbra 2017, sp. zn. 3 Tos 150/2017, súd rozhodol tak, že podľa § 238 ods. 3 Tr. por. sa obvinený ponecháva vo väzbe z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por., jeho žiadosť o prepustenie z väzby sa zamietla a väzba sa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradza. Uznesením Okresného súdu Trnava z 19. apríla 2018, sp. zn. 6 T 38/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo 17. mája 2018, sp. zn. 3 Tos 70/2018, bola žiadosť obvineného o prepustenie z väzby i jeho návrh na jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka zamietnutá. Predmetom totožné uznesenie súd vydal aj 6. júla 2018, sp. zn. 6 T 38/2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo 7. augusta 2018, sp. zn. 3 Tos 119/2018. Uznesením Okresného súdu Trnava zo 14. augusta 2018, sp. zn. 6 T 38/2017, bola trestná vec proti obvinenému O. S. podľa § 280 ods. 1 Tr. por. postúpená Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, z dôvodu vecnej príslušnosti podľa § 16 ods. 5 Tr. por. s poukazom na § 14 písm. a/ Tr. por. Zároveň mu bola predložená žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu. Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, predtým, než uznesením z 24.

septembra 2018, sp. zn. BB - 4 T 29/2018, vyslovil svoju nepríslušnosť na prejednanie predmetnej trestnej veci podľa § 243 ods. 1, ods. 3 Tr. por. s použitím § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam, rozhodol o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu tak, že ju zamietol a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Vo svojich úvahách dospel k záveru, že u obvineného naďalej existujú dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ až c/ Tr. por. Podľa názoru najvyššieho súdu však tento záver súdu prvého stupňa vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nezodpovedá stavu veci. Podľa čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Podľa § 76 ods. 1 Tr. por. väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas. Podľa § 79 ods. 1 Tr. por. ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. V prípravnom konaní o tom rozhodne prokurátor. Sťažnostný súd opakuje, že väzba je v podmienkach právneho štátu, ktorého základným atribútom je inter alia dôsledné dodržiavanie právnych predpisov (panstvo práva) a garancia základných ľudských práv a slobôd, tak vážnym zásahom do práva na osobnú slobodu ako základného ľudského práva, že tento zásah je v každom štádiu jeho trvania neustále potrebné podrobovať skúške zákonnosti, odôvodnenosti a predovšetkým nevyhnutnosti, ktorá je kvalitatívnym limitom trvania väzby (II. ÚS 55/1998). Inštitút väzby má subsidiárny charakter vo vzťahu k iným vhodným opatreniam, ktoré zabezpečujú jej účel, a má byť len krajným, resp. nevyhnutným a zároveň primeraným prostriedkom na dosiahnutie jej legitímneho cieľa. Pri bilancii medzi právom na osobnú slobodu a záujmami orgánov činných v trestnom konaní má totiž právo na osobnú slobodu vždy prednosť a pokračujúce zadržanie (väzba) môže byť opodstatnené len za predpokladu, že sú tu konkrétne okolnosti, ktoré naznačujú reálnu existenciu dôvodov verejného záujmu, ktoré prevážia nad pravidlom rešpektu k ľudskej slobode (rozsudok Veľkej komory z 26. marca 2000, rozsudok ESLP vo veci Kudła proti Poľsku). Účelom kolúzneho väzby je zabrániť tomu, aby došlo k nežiaducemu ovplyvňovaniu výsledkov trestného konania pôsobením obvineného (obvinených) na určité subjekty, ktoré na trestné konanie vplyv majú (svedkovia, znalci, spoluobvinení), resp. zabrániť inej forme marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie, napríklad falšovaním a pozmeňovaním listinných dôkazov, odstraňovaním vecných dôkazov a podobne. Za skutočnosti závažné pre trestné stíhanie sa pritom považujú také skutočnosti, ktoré majú podstatný význam, najmä z hľadiska posúdenia viny, trestu alebo výroku o náhrade škody. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že vec je v štádiu pred vynesením rozsudku po prednesení záverečných rečí na hlavnom pojednávaní. Dokazovanie na súde prvého stupňa teda bolo ukončené, všetky dostupné dôkazy boli zhromaždené a vykonané v rozsahu potrebnom pre konečné rozhodnutie. Sťažnostný súd z obsahu spisového materiálu nezistil skutočnosti, ktoré by ďalšie trvanie kolúzneho väzobného dôvodu odôvodňovali. Vážnosť a dôležitosť svedeckých výpovedí, o ktoré súd prvého stupňa tento väzobný dôvod opiera, sami osebe nie sú pre jeho naplnenie postačujúce. Rovnako z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, ktoré tvrdenia obvineného, prednesené na verejnom zasadnutí vykonanom v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby 24. septembra 2018, sú tak závažného a rozhodujúceho charakteru, aby mohli založiť pretrvávanie tohto väzobného dôvodu. Všeobecné tvrdenia súdu v rovine hrozieb bez ich bližšej konkretizácie a určitosti vo vzťahu k správaniu obvineného v súčasnom štádiu konania už nemôžu byť dostatočné a z hľadiska dodržiavania ústavnosti sú ako dôvod väzby neprípustné (I. ÚS 250/2014). Uvedené skutočnosti sťažnostný súd vedú k záveru, že dôvodnosť väzobného stíhania obvineného z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. je znížená natoľko, že pri teste nevyhnutnosti, primeranosti a odôvodnenosti nemôže obstať. V prejednávanej veci neexistuje dostatok

podkladov, na ktorých by v rovine rozumnej istoty bola založená dôvodnosť kolúznej väzby obvineného. V predmetnej veci boli síce splnené formálne podmienky väzby a tiež materiálne podmienky čo do dôvodnosti trestného stíhania, avšak je podstatne oslabený (až absentuje) posledný materiálny znak väzby, a to dôvodná obava z konania páchatel'a zakladajúca dôvody pre kolúznu väzbu. Pokiaľ ide o ďalšie trvanie dôvodov útekovkej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., sťažnostný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa a konštatuje, že tieto dôvody (pri súčasnej existencii formálnych a materiálnych podmienok väzby čo do dôvodnosti trestného stíhania, ktoré boli vo veci riadne ustálené už predchádzajúcimi rozhodnutiami o väzbe v prejednávanej veci) naďalej trvajú. Z obsahu spisu vyplýva, že obvinený sa určitý čas po skutku skrýval, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, má teda tendenciu vyhýbať sa spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi a má sklony k úteku pred spravodlivosťou. Aj v súčasnom štádiu konania, keď dokazovanie bolo ukončené a jeho výsledky by dokonca mohli naznačovať iné závery vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku i samotnému jeho priebehu, dôvodne pretrvávajú obava, že v prípade prepustenia na slobodu by sa obvinený skrýval, aby sa vyhol trestnému stíhaniu či výkonu uloženého trestu. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti správne poukázal aj na fakt, že osoby, ktoré mali byť spolupáchateľmi na trestnom čine, sa ukrývali v zahraničí (napr. S. P.), preto existuje konkrétna obava, že by takýto úkryt mohol vyhľadať aj sám obvinený. Čo sa týka preventívneho dôvodu väzby, tu treba, okrem charakteru trestnej činnosti, ktorá sa s ohľadom na výsledky dokazovania javí závažnejšia ako pôvodne, i vzhľadom na obsah vykonaných dôkazov (najmä výpovede svedkov týkajúce sa vzťahu obvineného k poškodenej) a fakt, že poškodená je dosiaľ nezvestná, treba akcentovať aj sklony obvineného k páchaniu trestnej činnosti. Obvinený O. S. bol dvakrát súdne trestaný a hoci sa na neho v oboch prípadoch hľadá, akoby nebol odsúdený, tieto skutočnosti reálne zvyšujú obavu, že svoje sklony bude po prepustení na slobodu rozvíjať i naďalej. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že v prejednávanej veci existuje dostatok konkrétnych podkladov, na ktorých je v rovine rozumnej (nie absolútnej) istoty založená dôvodnosť väzby obvineného podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por., teda existencia obavy, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, a že v trestnej činnosti rovnakého či obdobného charakteru bude pokračovať, a táto obava aj v tomto štádiu konania pretrvávajú a nebola rozptýlená natoľko, aby bolo možné obvineného prepustiť z väzby na slobodu. Rovnako záver súdu prvého stupňa, že vo vzťahu k tomuto obvinenému nie sú splnené zákonné podmienky na nahradenie väzby iným, miernejším prostriedkom (dohľadom probačného a mediačného úradníka), ktorý by neznamenal tak výrazný zásah do jeho práva na osobnú slobodu, považuje sťažnostný súd za zákonný a správny a v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje. Vzhľadom na závažnosť súdnej trestnej činnosti, na výsledky vykonaného dokazovania a v neposlednom rade i na poškodenú, sťažnostný súd nepovažuje nahradenie väzby akýmkoľvek iným inštitútom za opatrenie postačujúce pre zabezpečenie účelu trestného konania. Napokon, ďalšie inštitúty nahrádzajúce väzbu (sľub, záruka, peňažná záruka) v prejednávanej veci ani neboli navrhnuté. Na podklade uvedených dôvodov sťažnostný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

